

Boom Juridische uitgevers
Postbus 85576
2508 CG Den Haag
T (070) 330 70 33
F (070) 330 70 30
E info@bjv.nl
I www.bju.nl

EstateTip Review

Afl. 2011-13

6 april 2011

De integriteit van de bewindvoerder Een 'zwart' bewind, echt niet!

Voor de fiscus *onbekende (zwarte) vermogens* zijn al eerder onderwerp geweest in *EstateTip Review* (bijvoorbeeld 2006-37 en 2010-31). Zo ook vandaag. Aanleiding is de 'ethische les' die de kantonrechter te Arnhem gaf op 7 december 2010 (*LJN BO6554*). De 'scholier' in kwestie was degene wiens vermogen onder bewind gesteld diende te worden, tevens de verzoeker tot het in te stellen meerderjarigenbewind (art. 1:431 e.v. BW).

Als bekend kan op grond van artikel 1:431 lid 1 BW de kantonrechter *een bewind* instellen over één of meer van de goederen van een meerderjarige als deze niet in staat is ten volle zijn vermogensrechtelijke belangen zelf behoorlijk waar te nemen als gevolg van zijn lichamelijke of geestelijke toestand. In concrete omstandigheden zal een verzoek onder meer kunnen worden afgewezen als bijvoorbeeld blijkt dat de meerderjarige wel in staat is zelf zijn belangen waar te nemen dan wel dat ondercuratelestelling een passender maatregel is. Uit de 'les' van de Arnhemse kantonrechter blijkt dat ook de *samenstelling* van het onder bewind te stellen *vermogen* een reden kan zijn om het verzoek af te wijzen.

Dat we van doen hebben met een uitzonderlijk geval blijkt uit het feit dat de *kantonrechter* niet alleen bij beschikking het verzochte bewind afwijst, maar bovendien *een brief stuurt aan de verzoeker* waarin hij de redenen geeft die ten grondslag liggen aan die afwijzing. In die brief lezen we:

'Geachte heer A,

[...] Deze brief dient u te beschouwen als *onderdeel van die beschikking*.

Op [...] heb ik u samen met de griffier bezocht op Locatie B, te C, waar u verblijft.
[...].

U heeft mij het volgende verteld. Sedert twee jaar verblijft u daar in verband met depressies. U heeft last van manisch/depressieve perioden. Als u manisch bent kunt u *geld uitgeven aan nutteloze zaken*, zoals een kroonluchter die u bij een groot warenhuis heeft gekocht. Dat is weliswaar een nutteloze uitgave, maar – zo heeft [u] tijdens het gesprek verschillende malen herhaald – dat is niet erg, want u heeft in

Zürich een bankrekening met enkele tonnen erop. Zo nu en dan, als u geld nodig heeft, haalt u er een bedrag vanaf.

*Dit geld heeft u voor de *fiscus verborgen* gehouden.*

Sedert 1984 heeft u een bijstandsuitkering van thans ongeveer € 1.200 per maand.

Ook voor de gemeente heeft u verborgen gehouden dat u over dit geld beschikt. [...]

Tenslotte heeft u aangegeven dat u uw leven zoals u dat sedert 1984 leidt, wenst voort te zetten.

Ik overweeg dat u tijdens de duur van het gesprek van zeker een uur, consistent bij dit verhaal bent gebleven. U maakte de indruk dat u op een naïeve manier de waarheid vertelde en *niet beseftte aan welke risico's u zichzelf blootstelt*. Hetgeen u vertelde over de bank die is overgenomen door een buitenlandse bank, stemde overeen met hetgeen ik mij van die affaire herinnerde. Uw dochter en schoonzoon bevestigden hetgeen u over de onderhuur van uw woning vertelde. *Wat u vertelde over de manier waarop u het geld heeft verdiend, klonk plausibel*. Ik ga daarom voorshands uit van de juistheid van uw verhaal.

Zoals ik u tijdens het gesprek al heb voorgehouden, moet ik ermee rekening houden dat u zich schuldig heeft gemaakt aan *valsheid in geschrift* door het bezit van het geld niet aan de gemeente op te geven. Als de gemeente er achter komt, zal zij de sedert 1984 verleende bijstand bruto (dat wil zeggen inclusief de afgedragen belastingen en premies) van u terugvorderen. Daarnaast staat u waarschijnlijk *strafvervolging* te wachten. Ook van *de fiscus kunt u een fikse claim* verwachten: de belasting die u had moeten betalen verhoogd met een boete. Ook voor de belastingontduiking kunt u een strafvervolging verwachten.

Verder heb ik u voorgehouden dat *een bewindvoerder de plicht heeft om een vermogen op legale wijze te beheren. Van een bewindvoerder kan niet worden verlangd dat hij in strijd met de voor zijn functie vereiste integriteit handelt en wettelijke regels overtreedt, zoals u tot dus ver heeft gedaan. Dat houdt in dat een bewindvoerder de gemeente en de fiscus zal moeten inlichten*. Daardoor zal de façade die u nu al 26 jaar heeft volgehouden, instorten.

Al met al ben ik van mening dat u de indruk heeft gewekt dat u in staat bent zelf uw financiën te regelen en voor zover dat niet het geval zou zijn, dat u gekozen heeft voor een leefwijze, die een bewindvoerder uit ethisch oogpunt niet voor u in stand kan houden. Hoe dan ook, ik kan onder deze omstandigheden geen beschermingsbewind over uw vermogen in stellen. *Beschermingsbewind is niet bedoeld om wetsovertredingen toe te dekken*.

Naar ik vetrouw, heb ik u hiermee voldoende geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

De kantonrechter' (Cursivering van mij, FH)

Betoogd kan worden dat voorgaande weinig interessants biedt. Dat de kantonrechter niet anders kon dan het verzoek afwijzen, zal immers weinig verbazing oproepen. Wat een en ander lezenswaardig maakt, zijn de gecursiveerde overwegingen over de integriteit die van een bewindvoerder vereist wordt en de door deze te volgen gedragslijn die daaruit voortvloeit. Volgens de kantonrechter moet onoorbaar vermogen worden gemeld en is beschermingsbewind niet bedoeld om wetsovertredingen toe te dekken.

De vraag is of we ook zo ver durven te gaan dat *het nalaten van een melding* de sanctie van artikel 1:444 BW – *aansprakelijkheid wegens slecht bewind* – met zich brengt? Of heeft de kantonrechter een andere sanctie in gedachten?

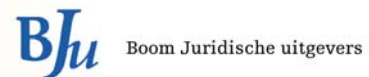
Overigens, de brief/uitspraak van de kantonrechter onderschrijft dat de geopperde bezwaren tegen de ‘Edelweisswetgeving’ hout snijden (zie o.m. *EstateTip Review* 2010-31, *Notariaat Magazine* 2010-12, *WFR* 6887 (2010), nr. 1620 en de brief van de Ministerie van Financiën 21 juni 2010, onder kenmerk DGB/2010/3252 U). Immers, niet valt in te zien waarom een zelfde norm niet tevens voor de executeur zou gelden.

Mr. F.M.H. Hoens

Tot volgende week!

www.scholsburgerhartschols.nl

www.bju.nl

© 2011 Boom Juridische uitgevers / ScholsBurgerhartSchols

Hoewel de uiterste zorg is besteed aan de inhoud van *EstateTip Review* aanvaarden de uitgever en de redactie geen aansprakelijkheid voor onvolledigheid of onjuistheid.